

HO

Jeroen Brouwer

Duitsers zijn trots op hun treinen en treintjes. Bijna liefkozend spreken zij over *Die Bahn* als aanduiding van de *Deutsche Bundesbahn*. Toegegeven, in luttele uren reis je *pünktlich* naar bijvoorbeeld Freiburg im Breisgau in het hart van het Zwarte Woud. Daar werd onlangs de 54^e *Deutscher Anwaltstag* georganiseerd. Voor de jongens onder ons: het stadje deed mij onmiddellijk denken aan de plastic miniatuurhuisjes van de gebroeders Fallner.

In dit decor werden ruim duizend Duitse en enkele tientallen buitenlandse advocaten onderhouden over allerlei actuele thema's. Veel was herkenbaar. Een paar Duitse bijzonderheden wil ik u niet onthouden. De *Bundesrechtsanwaltskammer* (BRAK) is net als de NOvA een op de wet gebaseerde, zelfregulerende, beroepsorganisatie met verplicht lidmaatschap. Zij verenigt circa 121.000 advocaten onder zich op een bevolking vijf keer zo groot als de Nederlandse. De dichtheid is dus tweemaal zo hoog.

Een deel daarvan, ongeveer de helft, is vrijwillig lid van de *Deutscher Anwaltverein* (DAV). Deze richt zich vooral op het bevorderen van professionele en economische belangen van haar leden. Ik heb niet kunnen ontdekken op welke punten de DAV meer doet dan de NOvA. Het gaat onze beroepsgenoten in Duitsland bepaald niet allen goed. Vorig jaar zijn honderden faillissementen uitgesproken en van een combinatie *Rechtsanwalt und Taxifahrer* kijkt niemand op. Des te vreemder is het te moeten vernemen dat er per jaar circa 10.000 nieuwe advocaten toetreden. Vrij openlijk wordt uitgedragen dat zorg bestaat over de kwaliteit.

Vanaf 1 juli aanstaande gaat de DAV *Anwaltsausbildung* van start. Een combinatie van leren en werken. Ter borging van kwaliteit. *Und zwar sowohl im Interesse des Rechtssuchenden als auch der Anwaltschaft selbst*. Anders dan in Nederland kennen de Duitsers geen permanente opleiding. Hun *Arbeitsgemeinschaften* op verschillende rechtsterreinen lijken het meest op onze specialisatieverenigingen. Interessant en misschien over te nemen is de kwaliteit *Fachanwalt*. Inmiddels kan voor zo'n acht rechtsterreinen een aantekening worden verkregen. Als *Fachanwalt* moet je je wél – vaak in samenspraak met een *Arbeitsgemeinschaft* – permanent scholen op je eigen terrein.

De *Deutsche Bundesbahn* heeft een *Plan und Spar* prijssysteem geïntroduceerd waarvoor de reizigers géén vertederend woord over hebben. Het lijkt wat op de Easyjetformule. Hoe eerder je boekt, hoe lager de prijzen. Je trein missen of een kaartje omwisselen kost veel geld.

De BRAK en DAV verdenken hun Minister van Justitie ervan eenzelfde systeem omgekeerd toe te passen met betrekking tot gefinancierde rechtsbijstand. Hoe langer je wacht, hoe minder het kost. De vergoedingen op basis van de zogenaamde BRAGO (*Bundes Rechtsanwaltsgebührenordnung*) zijn sinds 1994 niet verhoogd. Economisch gaat het zo slecht in Duitsland dat enige hoop op verbetering illusoir lijkt. Door het overschot aan advocaten zijn er kennelijk nog genoeg die geïnteresseerd blijven in het werken tegen te lage vergoedingen. Kwaliteit en integriteit komen daarmee onder druk te staan.

Voor de meisjes onder ons: Theodor Märklin begon oorspronkelijk met de fabricage van poppenkeukens. Inmiddels is de firma natuurlijk vooral bekend vanwege de modelspoorwegbouw. In 1935 werd de standaard HO ingevoerd. Rails op een afstand van 16,5 mm. De grote concurrent Fleischmann hanteert die standaard ook, maar iedere jongen onder ons weet zich met ergernis te herinneren dat je de rails van beide niet aan elkaar prutst. Op kleine schaal grote verschillen en op grote schaal nog grotere verschillen, die alleen maar overbrugbaar zijn door meteen een voor ieder aanvaardbare échte standaard af te spreken. Anders geformuleerd: u wilt met de NS naar Freiburg kunnen reizen zonder overstap op de DB.

De Europese Conventie is onder leiding van Giscard d'Estaing hard bezig met deze standaardisering. *Rechtsbijstand wordt verleend aan diegenen die niet over toereikende financiële middelen beschikken, voorzover die bijstand noodzakelijk is om de daadwerkelijke toegang tot de rechter te waarborgen*. Zo luidt art. II-47 in titel VI over rechtspleging in het ontwerp-handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Daarover wordt dezer dagen fors gedebatteerd. Met zo'n bepaling wordt de spoorbreedte voor langere tijd vastgesteld. Ik hoop dat degenen die geacht worden die rechtsbijstand te gaan verlenen, daartoe (financieel) in staat worden gesteld. Dat geldt niet alleen in Duitsland maar ook in ons land. Om ontsparingen te voorkomen.

83e jaargang – 13 juni 2003 – nr. 12
Verschijnt elke twee weken.

Het Advocatenblad is het officiële orgaan van de Nederlandse Orde van Advocaten en wordt uitgegeven door Reed Business Information bv.

De inhoud wordt samengesteld door de van de Orde onafhankelijke redactie, behalve de rubrieken Van de Orde en Disciplinaire beslissingen.

Redactie
mr. drs. G.C. van Daal
mr. W.K. van Duren
mr. Y. van Gemerden
mr. W. Heemskerk
dr. L. Hesselink
mr. A.A.M. van der Meer
mr. O.H. Minjon
mr. P.F.P. Nabben
mr. G.J. van Oosten
mr. L.N.J.B. van Osch
mr. M. Perfors
dr. mr. L.W.M. Wopereis

Eindredactie
Linus Hesselink

Redactionele bijdragen
t.a.v. L. Hesselink
Reed Business Information bv
Postbus 16500, 2500 BM Den Haag
tel. 070-4415226
fax 070-4415919
e-mail: linus.hesselink@reedbusiness.nl
Bezoekadres: Benoordenhoutseweg 46, Den Haag
Zie www.elsevierjuridisch.nl

Uitgever
drs. J.W. van der Weele

Juridische Vacaturebank
www.jbb.nl

Beeld
Vormgeving: VILLA Y, Andre Klijsen
Tekeningen: Floris Tilanus
De Pinguin: W.C. van Manen

Lay-out/vormgeving
Unit-1, Dmitry de Bruin

Correctie
Sandra Braakmann

Druk
Drukkerij Groen bv, Leiden

Advertenties
Brouwer's Direct Marketing bv
Postbus 90, 2380 AB Zoeterwoude
tel. 071-5897621, fax 071-5890580
e-mail: bdmbv@euronet.nl
Advertentierieven op aanvraag
Personeelsadvertenties: € 1,89 per mm bij een kolombreedte van 40 mm
Inzendtermijn afl. 13: 13 juni 2003
afl. 14: 27 juni 2003

Abonnementen

Alle advocaten, leden van de Nederlandse Orde van Advocaten, ontvangen het blad gratis. Voor adreswijzigingen kunnen zij terecht bij de Nederlandse Orde van Advocaten, Postbus 30851, 2500 GW Den Haag (Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag), tel. 070-3353535, fax 070-3353531.
Niet-leden betalen € 140 per jaarabonnement (incl. BTW en verzendkosten) en voor de jaarband € 15. Studenten 50% korting.
Abonnementen kunnen schriftelijk worden opgezegd tot uiterlijk twee maanden voor beëindiging van het lopende abonnement. Reed Business Information Klantenservice verzorgt de abonnementenadministratie voor niet-leden: Reed Business Information bv, afdeling Klantenadministratie, postbus 808, 7000 AV Doetinchem.
Tel. 0314-358358, fax 0314-349048,
e-mail: klantenservice@reedbusiness.nl
Losse nummers: € 8,50